

SVĚTLO

TÝDENÍK MATICE CYRILOMETODĚJSKÉ

10. ČÍSLO / XXXIII. ROČNÍK

24 Kč • 1,10 €

9. BŘEZNA 2025

Z obsahu:

Ježíš Kristus, naše naděje

Katecheze papeže
Františka při generální
audienci 18. prosince
2024, Řím, aula Pavla VI.
- strana 2 -

Čas zkoušky a čas útěchy

Zamyšlení nad
liturgickými texty
1. neděle postní
(cyklus C)
Bratr Amadeus
- strana 3 -

Svatý Konstantin z Cornwallu

Libor Rösner
- strana 4 -

Poslušnost a prorocká inspirace

P. Marc Flichy
- strana 6 -

Obraťte se a věřte evangeliu

Arcibiskup André-Mutien
Leonard, Belgie
- strana 8 -

Tříkrálová sbírka

- strana 11 -

Chléb svaté Zity (12)

Silvia Koscelanská
- strana 12 -

Heinrich Ferdinand Hofmann (1824-1911): Pokušení Krista na poušti

byli pověřeni, pouze jménem svého křtu. Tito laici nového druhu se také osvědčují jako prvotřídní vůdci a jejich duchovní postoj, který je více protestantský než tradičně katolický, je skutečností, i když si někteří na to stěžují.

Duch Svatý, který dbá na přirozené uspořádání a všechny věci ožívuje zevnitř – zdá se –, že tuto novou situaci přijímá. Z toho vyplývají velké změny. V mystické a prorocké oblasti prožíváme ve vší tichosti proměny ve velkém měřítku. Specializované časopisy nám představují mnoho „proroků“, většinou laiků. Člověk se ptá, jestli mají všichni nějakého duchovního vůdce. Každopádně je nepravděpodobné, že by svému duchovnímu vůdci předkládali všechna svá vnuknutí.

A potom: existuje dnes mnoho zcela osamocených duší kontemplativního života, které nemají žádnou možnost zeptat se na radu nějakého dobrého duchovního vůdce.

Můžeme jenom obdivovat se vším úsilím naší víry poslušnost, se kterou žili naši předkové podle učení velkých světců a církevních učitelů.

(...)

Vzhledem ke svobodě, s jakou se dnes určitě „proroci“ mezi laiky vyjadřují, jsme někdy zmateni. Tito hlasatelé slova Božího nejsou vždycky nepraví. Viděli bychom je jenom rádi pod vedením svatých, moudrých, nikoliv příliš naivních duchovních „lodivodů“. Ale protože nemáme tuto záruku, musíme jejich sdělení důkladně zkoumat.

Aniž bychom se vzdávali věčných principů, musíme snad podstoupit riziko a přijmout určitý vývoj do té míry, jakou autoritu v lidu Božím vykonávají. A jestli se v budoucnu ukáže, že svoboda, která byla dopřána osobní inspiraci, vyústila v anarchii, pak může církev díky principu apoštolské posloupnosti zase položit důraz na vedení ukazující směr.

*Z Maria heute 529/2015 přeložil -mp-
(Redakčně upraveno a zkráceno)*

Poznámky:

⁽¹⁾ To je důvod, který je obvykle nutný, ale nedostatečný, aby se dosáhlo dokonalého výsledku. Příklad: orat, abychom sklidili; provádět askezi, abychom se stali svatými. Srov. 1 Kor 3,6: Pavel zasadil, Apollos zaléval a Bůh umožnil růst.

Obráťte se a věřte evangeliu

*Stojíme opět na počátku postní doby. Latinsky se tato doba označuje **Quadragesima**. Čtyřicet dní přípravy na Velikonoce. Čtyřicet dní určených k tomu, abychom žili v těsném spojení s ukřižovaným a zmrtvýchvstalým Ježíšem. Čtyřicet dní k tomu, abychom dali prostor Duchu Svatému, aby v nás mohl obnovit milost křtu, kterým jsme byli ponořeni do Kristovy smrti, a spolu s ním znovuzrozeni k novému životu a zmrtvýchvstání.*

To je teorie. Ale v praxi? Zamysleme se vážně nad sebou. Co pro nás znamená postní doba? Někde v hloubi duše si vzpomínáme, že bychom se měli cvičit v umrtvování a „přinést nějakou oběť“, jak se dříve říkalo. Ale celkem vzato má postní doba malý vliv na náš osobní a společenský život. Můžeme se vsadit, že žádná skrytá kamera by neobjevila, že evropští katolíci začali prožívat postní dobu. Opravdovým nábožensky motivovaným půstem, který skutečně ovlivňuje život lidí, je v islámu praktikovaný ramadán.

K podstatě křesťanské postní doby

Ve své podstatě by křesťanská postní doba musela znamenat zřetelné obrácení se k Bohu v modlitbě, postu a bliženské lásce, a to jako příprava na velikonoční slavnost. Jde o to, v různých rovinách osvobodit se od sebe sama, abychom byli naplněni Boží láskou a pak s radostí darovali tuto lásku našim bratřím. Je to pře-

devším duch chudoby, ve kterém bychom se měli v postní době cvičit. Jinak řečeno, Bůh by se měl stát naším jediným bohatstvím tím, že se přestaneme uzavírat jen do lidských jistot. Naše důvěra musí náležet především, a dokonce výlučně jemu, našemu Pánu. Zkušenost nás učí: poklady Boží a poklady církve jsou skutečnou radostí jen pro ty, kteří mají srdce pro chudé a kteří se velkodušně otevřeli Kristu.

Nikdo nemůže sloužit dvěma pánům, praví Pán. Nemůžete sloužit Bohu i mamonu. (Mt 6,24) Ježíšův pohled se soustřeďuje na mnoho bůžků, kteří činí lidské srdce pro Boha neplodným. A těch je mnoho. Promiňte mi, že mluvím tak konkrétně a že vás trochu burcuji tím, že volím přímo Ježíšova slova z evangelia. Je to k našemu dobru.

Není možno současně sloužit Bohu a penězům

Ano, není možno současně sloužit Bohu a penězům. Není možno se pře-

Juan Antonio de Frías y Escalante (1633–1669): Obrácení sv. Pavla

jídat a současně hledat svou denní stravu v Eucharistii. Není možno s nákupní horečkou spěchat vynášet vše možné ze supermarketů a současně uctívat lásku Ukřižovaného. Není možno postavit manželství na technikách proti otěhotnění a současně budovat na Kristu. Není možno se každý večer vzrušovat a bavit u televize a současně odhalovat Boží vznešenost, utápět se v diskotékách a tanečních lokálech a současně hledat radost srdce u Pána. Přitom víme, že Pán nás ve svém milosrdenství přijímá takové, jací jsme, a to s nekonečnou trpělivostí.

Dnes tedy je den milosti, dnes je čas k obrácení a ke spáse

Ano, pravý život, Boží život je nám docela blízko. Jen je mu třeba otevřít dveře a udělat ve svém nitru dostatek prostoru, aby zde Pán našel potřebné místo. Bůh se zjeví jen těm lidem, kteří mu vsůdce a ve všem dávají přednost.

Nejsme odsouzeni k tomu, abychom živořili jako duševně nevyvinutí. Ale naše přežití jako křesťanů závisí na vážnosti a opravdovosti našeho obrácení. *Musíme se opět pokořit před Bohem a přestat uctívat sami sebe. Musíme se modlit. Musíme se postit. Musíme znovu objevit zapomínanou skutečnost, že jsme hříšníci, oplakávat své viny a prosit o odpuštění. Musíme se kajnicně zpovídat a pak teprve s duší před Bohem očistěnou s nekonečnou úctou přijímat Tělo Páně v Eucharistii. Musíme znovu objevit v každém člověku bratra a sestru, pro které Ježíš Kristus zemřel.*

Bez takového obrácení se naše západní církev rozplynou vniveč, anebo budou zachráněny jen těžkou očistnou zkouškou. V tom spočívá milost postní doby. Je naléhavě nutné ji přijmout. Je to právě svatost, a to nikoliv jen svatost velkých svatých, ale svatost, kterou nabízí a kterou požaduje Bůh po jednom každém z nás, jedině tato svatost může zachránit svět.

Obrácení k Bohu - modlitba

Chci vám tedy naléhavě připomenout, že postní doba je především dobou obrácení k Bohu. V prvé řadě se to projeví a vyjádří v častější a intenzivnější modlitbě, aby náš život prostoupila láska k Pánu a aby tato láska propůjčila našemu životu jeho rytmus. Z osobního hlediska to znamená, že se vynasnažíme vyhradit

pro našeho Pána více času. Čas věnovaný službě Bohu je vždy také časem prospěšným pro člověka. Vynasnažíme se např. pečlivěji vykonat společně ranní a večerní modlitbu, jednou nebo dvakrát se i přes týden zúčastnit mše svaté. Při cestách pěšky, autem nebo vlakem můžeme čas využít k modlitbě svatého růžence. Pečlivě se připravíme k přijetí svátosti smíření, zúčastníme se adorace a pobožnosti křížové cesty. Čím více se naše srdce otevře Bohu, tím více se stane vnímavým také pro nouzi našich bližních a pro potřeby naší společnosti.

První důležité postní cvičení, modlitba, nás podnítí i k druhému cvičení, a to je podíl na soukromých nebo společných iniciativách na podporu potřebných. Měli bychom být štědrí nejen z nadbytku, ale i z toho, co získáme tím, že si vědomě něco odepřeme.

Kéž v této postní době prožijeme onen hluboký náboženský význam: Bůh, k němuž se chceme obrátit, je Bohem, který přišel na tento svět a sám se stal člověkem. Je to ukřižovaný Bůh, který na sebe bere bídu celého lidstva, aby je svým zmrtvýchvstáním znovu obnovil. Co uděláme z lásky k tomuto Bohu a jak otevřeme své srdce vstříc našim bratřím, zvláště těm nejslabším a nejpouštěnějším?

Znovuobjevení postní doby: Vzít na sebe kříž a následovat Ježíše

Obráťte se!

Quadragesima je dobou obrácení k Pánu v trvalé modlitbě, bratrském sdílení a v dobrovolném postu. Je to příprava na velikonoční slavnost. V této druhé části bych chtěl hovořit o duchu pokání, který se v západní postní praxi stal zanedbávaným aspektem, jež nicméně někteří věřící s radostí znovu objevili. Navzdory lákavým teoriím o osvobozeném životě, podle kterých bychom docela levně mohli záležitost pokání obejít, zůstává pravdou, že svět byl spasen jedině křížem. Ježíšovo zmrtvýchvstání je na hony vzdáleno tomu, aby kříž činilo zbytečným. Kříž dále ukazuje na pšeničné zrno, které může přinést bohatou úrodu, jen když odumře.

Pokání a láska

Také dnes může být svět spasen jen vítězným Ježíšovým křížem, který chce být spolunesen ode všech křesťanů. Ti největ-

ší Boží přátelé, světci, kteří jsou teology velmi blízkými praxi, jsou všichni zajedno, každý svým způsobem, že odříkání má velký význam. Nejjednoznačnější výzva k obrácení a pokání zazněla přímo z úst Ježíše Krista: *Obráťte se a věřte evangeliu. (Mk 1,15) Chce-li mě kdo následovat, zapři sám sebe, vezmi svůj kříž a následuj mne. (Mk 8,34) Anebo: Tento druh démonů je možno vyhnat jen modlitbou a postem. (Mt 17,21)*

Je přímo nápadné, s jakou naléhavostí Maria při svých zjeveních v tomto a předchozím století vyzývá celý svět k pokání a k postu. Toto volání přijímají staré křesťanské země nerady, protože v důsledku přejídání ztratily zdravý smysl pro náboženskou askezi. Přistěhovalí muslimové nás svou důsledností přivádějí k úžasu.

Chápu, přehnané pokání a posty nesou s sebou nebezpečí určitých psychických, trpitelných nebo masochistických úchylek; především labilní lidé potřebují mít jemný cit pro pravou míru. Víme také, že rekordy přehnaného umrtvování se mohou stát jakýmsi sportem, který zavádí k pýše. Člověk se může umrtvovat z radosti nad asketickými výkony nebo s tajným přáním, že si zaváže Boha svými zásluhami. Bible a jmenovitě Ježíš varuje před nebezpečím formálního a předstíraného postu, jak se to za Ježíšových dob projevovalo ve farizejském duchu.

Dnes však situace vypadá zcela jinak. V povolání a v hospodářském životě se všechno soustřeďuje na aktivitu, kariéru a úspěch. Zdrženlivost, pokora, odříkání jsou pokládány za slabost. Největší nebezpečí, které nás ohrožuje, je ztráta opravdového vnitřního života. Získat jej zpět – to je právě smysl křesťanského pokání.

Místo abychom nesli Ježíšův kříž, vyhýbáme se mu a spokojujeme se s tím, že jen mluvíme o ideálu kříže.

I světci si byli vědomi, že láska je důležitější než oběť. Ale přesto se nedispensovali od umrtvování. Našli řešení v tom, že činili pokání, a to právě z lásky.

Neboť v podstatě jde opravdu o lásku. Jde o to, odříci si něco z lásky. Především z lásky k Bohu a k Ježíši Kristu. Pokání je prostředek, jak se osvobodit od svých egoistických sklonů, přiklonit se k Pánu a ukázat, že mu ve všem dáváme přednost.

„Chci ti dát přednost, Pane, a proto si dnes odepřu to nebo ono, k čemu jsem

velmi přivázan, abych ti tak dal najevo, že mi na tobě záleží víc než na čemkoliv jiném. Stačíš mi jen ty!“

Ale umrtvujeme se také z lásky k lidem. Tváří v tvář hrozbám, které tíží svět, tváří v tvář nouzovým situacím, které kolem sebe vidíme a které jsou doporučovány našim modlitbám, tváří v tvář materiálním i duchovním potřebám lidstva je zcela jasné, že k tomu málu, co můžeme a musíme sami udělat, musíme připojit dvojnásobek naléhavých proseb a obětí pro spásu všech, a to ve spojení s ukřižovaným Ježíšem.

Byli to opět svatí, kteří si takto počínali. Aby pro své bratry vyprosili milost obrácení, osvícení a posvěcení, modlili se, konali přímlyvy a přinášeli oběti, a to často až za hranice lidských možností.

Čtyři druhy pokání

Rozlišuji čtyři druhy pokání:

1. Nejdříve je to *umírání sobě samému*, které je od nás požadováno v podobě vyhýbání se hříchu v našem životě, v úsilí o obrácení, především tam, kde jsme vystaveni pokušení. To je základní stupeň

pokání, ale už sám o sobě představuje náročný program. Kromě toho sem patří věrné plnění stavovských povinností včetně přemáhání, které s tím souvisí.

2. Dále je to *trpělivé přijímání a snášení nevyhnutelných námah a utrpení v životě*. Říkám záměrně „nevyhnutelných“. Utrpení a neúspěchy nejsou dobrem samým v sobě. Když se jim vlastním úsilím a za pomoci druhých můžeme vyhnout, máme tak učinit. I tak zůstane spousta starostí a námah, které jsou nevyhnutel-

né, počínaje nemocemi až k nevládnému počasí a k různým protivenstvím. Místo stěžování, nadávání a planého kritizování obětujeme z lásky tyto nevyhnutelné obtíže. Tady se nám otevírá nevyčerpatelný poklad spoluúčasti na kříži.

3. Na třetím místě jsou *vědomě zvolená a dobrovolně přijatá omezení z oblasti vychutnávání našich svobod*: zřeknutí se zbytečných uspokojení, nepotřebné zvedavosti, sebesprosazujících nápadů, bezdůvodných, či dokonce urážejících pomluv v kruhu přátel atd. I zde se nám otevírají velké možnosti.

4. Konečně je to oblast *dobrovolného umrtvování v tělesné oblasti*. V takových případech si dobrovolně vybíráme nepohodlné situace, a to z lásky k Pánu a za spásu světa. [K takovému tělesnému odříkání patří zdrženlivost od masitých pokrmů v pátek.] Tady je tedy pole, na kterém je na místě mluvit o postu.

Půst je akt odevzdání se Bohu

Půst je akt odevzdání se Bohu, akt důvěry v Boha, který má plný nárok na naše bytí. Bratr Klaus to krásně vyjádřil: „Pa-

ne, vezmi mi všechno, co mi brání přijít k tobě.“ Začneme tedy u těla a konkrétně u našeho žaludku.

Půst osvobozuje, očisťuje, otevírá nás Bohu i našim bližním. Ukazuje nám velice prostým způsobem, že Bůh je Bohem. Že jeho slovo a jeho láska jsou našim prvním pokrmem, neboť ne samým chlebem žije člověk, ale každým slovem, které vychází z Božích úst (Mt 4,4). Snášet ty malé nepříjemnosti, které jsou spojeny s postem, to je právě následování Krista. Ten

stále se ozývající pocit hladu nám po celý den připomíná, že Bůh je Bohem. Přivádí nás k modlitbě a k solidaritě s těmi, kteří jsou na celém světě k hladovění donuceni, protože ani nemohou sáhnout po žádném pokrmu.

Postit se s radostí

Navrhuji vám, zkuste v rodinách v určitý den, nejlépe v pátek, postit se s radostí a respektovat přitom svobodu jednoho každého, aniž bychom jeden druhého odsuzovali v tom či onom směru. Můžeme vynechat jedno nebo i dvě jídla, nebo se člověk spokojí s tím, že si vezme jen suchý chleba ke kávě bez cukru, k polévce nebo třeba jen k čisté vodě.

Ti, kteří vzhledem k věku nebo k zdravotnímu stavu nemohou podstoupit „tvrdý půst“, najdou si i menší cesty k umrtvování: mohou se zříct oblíbeného pokrmu, nějaké přílohy či koření, mohou si odříct alkohol, hlučnou rádiovou kulisu, televizní podívanou. Především však bychom měli sebeomezením ušetřené peníze věnovat bratřím a sestrám, kteří jsou v nouzi. A čas takto získaný bychom místo zálibám či zahálce měli věnovat velkodušně Bohu nebo našim bližním.

Nemějme strach

Nebojme se nastoupit tuto cestu odříkání. Láska dělá umrtvování lehkým. „Z počátku“ se to zdá těžké, protože Odpuřce se snaží nás odradit. Ale „pak“ se dostaví vnitřní pokoj, radost, láska k Pánu a k našim bratřím. A tak jsme přehráli svá úzkoprsá uspokojení! Těžký byl jen začátek.

Je třeba se usebraně dívat na Ježíšův kříž a nechat se od něho přitáhnout. Všechno ostatní pak přijde jako samo sebou a vykoná v nás úplné divy. Protože naše modlitby a pokání se spojují s utrpením Pána Ježíše na kříži a pomáhají zachránit svět, především jej chrání před okovy války. A to si přeje sám Bůh. Využívá naší ochoty nést Kristův kříž. Nedopusťme, abychom zaspali Pánovo volání.

Přeji vám, bratři a sestry, svatou postní obou a horlivou přípravu na velikonoční slavnost.

V Namuru na svátek Obrácení sv. Pavla

Zdroj: Archiv Světla

CÍRKEVNÍ DĚJINY

PRVNÍ NIKAJSKÝ KONCIL (325-2025)

• HISTORIE, TEOLOGIE
A PŘETRVAJÍCÍ VÝZNAM

*Ctirad Václav Pospíšil • Odpovědný redaktor
Pavel Mareš*

První nikajský koncil, konaný v roce 325, nám připomíná jádro křesťanské identity – identity, jež by měla být společná všem křesťanským církvím a denominacím. Můžeme tak v širokém ekumenickém rozměru obnovit víru v Ježíše Nazaretského jako Syna Božího i Syna člověka. Tato víra nás totiž vede k poznání a k zakoušení vrcholného tajemství naší víry i našeho života, jímž je sám Bůh Otec, Syn a Duch Svátý. Autor rozčlenil knihu do dvou částí. První tvoří historicko-teologická studie o koncilu. Druhá je složena z antologie koncilních textů, svědectví o koncilu i o těžkostech, které jeho jednání provázely. Studium Nikajského koncilu je komplexní záležitost: poznáváme dějiny Římské říše, církve, filosofie a teologie. Poctivá teologická reflexe pak prozkoumává, co z koncilu je aktuální pro naši současnost.

*Karmelitánské nakladatelství ve společnosti KatMedia, s. r. o.
Brož., 130x190 mm, 124 stran, 179 Kč*

MODLÍME SE

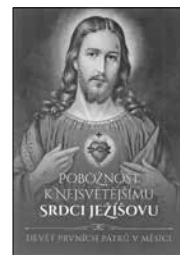
POBOŽNOST K NEJSVĚTĚJŠÍMU SRDCI JEŽÍŠOVU

• DEVĚT PRVNÍCH PÁTKŮ V MĚSÍCI

Tato rozsahem velmi malá brožurka přibližuje čtenářům pobožnost k Nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu pro devět prvních pátků v měsíci, která mezi katolíky stále není tak známá a především praktikovaná, jak by měla být. Krátce se v ní dozvíte nejen

to, v čem spočívá její vykonání, ale naleznete zde i informaci o dvanácti velkorysých příslíbeních Nejsvětějšího Srdce Ježíšova těm, kteří ho uctívají. Brožurka obsahuje také praktickou grafickou pomůcku pro zaznamenávání již absolvovaných prvních pátků.

*Nakladatelství Christianitas, s. r. o.
Brož., A5, křídový papír, 14 stran, 10 Kč*

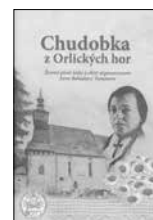
SVĚDECTVÍ A ŽIVOTOPISY

CHUDOBKA Z ORLICKÝCH HOR • ŽIVOTNÍ PÍSEŇ LÁSKY A OBĚTI STIGMATIZOVANÉ ANNY BOHUSLAVY TOMANOVÉ

Sestavil a poznámkami opatřil P. Filip M. Antonín Stajner S. T. L., III. OP • Fotografie archiv Miloše Sibery, archiv Sdružení Anny Bohuslavy Tomanové, farnost Klášterec nad Orlicí, P. Emil Stecker, Josef Kvičera, Lukáš Nastoupil, rodinné album Anežky Luxové, album Ludmily Wojtynové

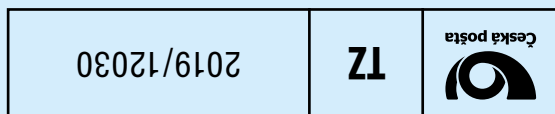
Jedinečná výpověď o životě naplněném obětí a láskou, o životě úplně obyčejném a přitom zcela mimořádném, o životě, který může osvěcovat i naše životní cesty, často potemnělé hříchem. Kniha zahrnuje četná osobní i písemná svědectví o životě, ctnostech, stigmatěch, viděních a zázracích Anny Bohuslavy Tomanové (1907–1957). Existují také dva vlastní životopisy (1947, 1952), které jsou zde rozsáhle citovány. Tato mystička již od nejtěplejšího věku trpěla nemocí postupného ochrnutí, kterou statečně nesla s upřímnou odevzdaností do vůle Boží. Kniha vyšla s nihil obstat Biskupství královéhradeckého.

*Martin Leschinger – FLÉTNÁ
Váz., A5, křídový papír, 416 stran, 225 Kč*

**Objednávky knih – tel. 733 741 841, 587 405 431 • Administrace a inzerce týdeníku Světlo – tel./fax 585 222 803
Matice cyrilometodějská s. r. o., Dolní nám. 24, 779 00 Olomouc, e-mail: objednavky@maticecm.cz**

Nabídku knih a devocionálií najdete na našich webových stránkách www.maticecm.cz.

**779 00 Olomouc
Dolní nám. 24
Matice cyrilometodějská s. r. o.**